

Geloven in verandering – religieus leven

Afsluiting project Monastic Pastoral Care

Zaterdag 30 november 2019

St. Janskerk | Vrijthof | Maastricht

Uitgebreide informatie bij het programma

10.00: **Kerk open**, agora, koffie/thee

10.30: **Opening** door moderator Manuela Kalsky

Dr. Manuela Kalsky studeerde theologie in Marburg en Amsterdam. Zij is directeur van het Dominicaans Studiecentrum voor Theologie en Samenleving (DSTS) en bekleedt sinds 2012 de Edward Schillebeeckx leerstoel voor Theologie en Samenleving aan de Vrije Universiteit Amsterdam. In 2008 richtte zij samen met het ministerie van VROM het multimediale dialoog-platform NieuwWij.nl op, dat inmiddels toonaangevend op het gebied van religieuze en culturele diversiteit in Nederland is. Zij leidt een onderzoeksprogramma naar 'het goede leven voor allen' vanuit dominicaans en transreligieus perspectief en mengt zich regelmatig in het maatschappelijk debat over actuele vragen omtrent religie, onder andere als lid van het theologisch elftal van dagblad Trouw.

- Haar eigen website: <http://manuelakalsky.net/index.php>
- NieuwWij: <https://www.nieuwWij.nl/personen/manuela-kalsky/>
- Vrije Universiteit Amsterdam: <https://research.vu.nl/en/persons/manuela-kalsky>.

10.35: **Welkom** – Ds. Piet van Reenen, predikant van de St. Janskerk in Maastricht. (Foto rechts). Meer over [Ds. Piet van Reenen](#).

Openingsgebed

10.40: **Hoe de ziel van het project zichtbaar werd**, Paul Wennekes

Paul Wennekes studeerde theologie aan de Theologische Faculteit Tilburg en werkte 25 jaar als projectbeheerder van sociaal-pastorale projecten in Oost-Europa en het Midden-Oosten. Sinds 2018 werkt hij voor de Konferentie Nederlandse Religieuzen als coördinator van het project Monastic Pastoral Care.

11.00: **Religieuze gemeenschapsvorming nu**

Lea Verstricht, bisdom Antwerpen

Dr. Lea Verstricht is als theologe verbonden aan het bisdom Antwerpen en als onderzoekster aan de Katholieke Universiteit Leuven. In 2018 en 2019 heeft zij in het kader van het project Monastic Pastoral Care onderzoek gedaan naar de uitdagingen voor het religieuze leven in deze tijd.

Michel Versteegh, Stadsklooster San Damiano, den Bosch

In Stadsklooster San Damiano in 's-Hertogenbosch wonen franciscanen, kapucijnen, clarissen en leden van de Orde van Franciscaanse Seculieren (vroeger bekend onder de naam derde orde) samen. Zij leven ieder volgens hun eigen regel, maar toch onder één dak. De Franciscaanse Beweging, een vereniging die het gedachtegoed van Franciscus en Clara van Assisi uitdraagt, is in hetzelfde pand gehuisvest. Michel Versteegh is één van de initiatiefnemers van het Stadsklooster; hij en zijn echtgenote Marianne zijn de eerste leden van de OFS die in het Stadsklooster wonen.

Walter van Wouwe, Clemenspoort, Redemptoristen, Gent

De [Clemenspoort](#) is een leef-, vormings- en inspiratieplek waar de redemptoristen, de Effatagemeenschap en de Clemensgemeenschap iedereen uitnodigen om mee te bouwen aan een hartelijke gemeenschap die zich inspireert aan het evangelie en de spiritualiteit van de Redemptoristen. Walter van Wouwe werkt als directeur van de Clemenspoort. *Zie ook:* <https://www.inspiratiewave.com/>

Clemenspoort ↑

Uitwisseling met de aanwezigen

11.45: Zoemen in de Janskerk

12.00: Identiteit, spiritualiteit: vaag containerbegrip of diepste kern?

Paul Wennekes, Inleiding op het thema

Sofie Verscheure, YOT, Brugge

YOT is een laboratorium voor levensbeschouwing en biedt ruimte voor perspectief. Op het raakvlak van traditie en moderniteit experimenteert de organisatie rond de betekenis van de christelijke traditie voor deze tijd. Sofie Verscheure is mede-initiatiefnemer van vzw YOT en begeleidt groepen en teams in hun zoektocht naar nieuwe invalshoeken op het domein van zingeving en spiritualiteit.

Sven Ahlhelm, Kloster Chorin, Land Brandenburg

Sven Ahlhelm werkt als coördinator van het project “Spiritualität und Tourismus in Barnim und Uckermark“ (Land Brandenburg) en heeft de opdracht een netwerk rond dit thema op te bouwen en een spiritueel programma in het vroegere Cistercienser klooster Chorin te ontwikkelen.

[Aanvullende informatie over Sven Ahlhelm, en Kloster Chorin.](#)

Ds. Rosaliene Israël, Protestantse Kerk Amsterdam en Protestantse Theologische Universiteit

Rosaliene Israël is predikant en scriba (secretaris-generaal) van de [Protestantse Kerk Amsterdam](#). Zij adviseert en begeleidt christelijke leefgemeenschappen en is bestuurslid van de recent opgerichte [Vereniging van Religieuze Leefgemeenschappen Nederland](#). Daarnaast doet zij als PhD-researcher praktisch-theologisch onderzoek naar christelijke leefgemeenschappen aan de [Protestantse Theologie Universiteit](#) van Amsterdam en Groningen. Rosaliene Israël maakte 18 jaar deel uit van een christelijke leefgemeenschap in hartje Amsterdam en woont nu met haar gezin in Amsterdam Zuidoost, midden in de Bijlmer. [Meer over haar.](#)

Uitwisseling met de aanwezigen

13.00: Gebedsdienst

13.10: Lunch, agora

14.15: Geleefde verandering in vier organisaties

Inleiding moderator

Avant Spirit, Velp/Grave, Mark van der Linden: Idealen en bedrijfsmatige vereisten

Mark van der Linden is de directeur van Avant Spirit, een centrum voor stilte, bewustwording en ontwikkeling dat gehuisvest is in het vroegere Kapucijnenklooster in Velp (NB). Avant Spirit richt zich op retraites, meditatie en pelgrimeren.

Abdij Marienstern, Panschwitz-Kukau, zuster Gabriela Hesse: Het koorgebed blijft centraal

Na een opleiding tot verpleegster trad zuster Gabriela in 1981 in de Cistercienserinnenabdij St. Marienstern in de Oberlausitz, Sachsen in. Gedurende 26 jaar was zij als cellerarin (econoom) verantwoordelijk voor de financiën van de abdij; daarnaast was zij cantor en vanaf 2005 priorin. Nadat de abdis was terug- en uitgetreden, fungeerde zuster Gabriela 1 jaar als administrator waarna zij in 2018 tot

44e abdis van St. Marienstern werd gekozen. De abdij is drager van een grote instelling voor gehandicaptenzorg en daarnaast een bovenregionaal cultureel en toeristisch centrum en daarmee werkgever voor ongeveer 180 medewerkers.

Hof Zevenbergen, Ranst, Leen Bollen: Het werk van gastvrijheid voortzetten

Hof Zevenbergen werd in 1977 opgericht door de zusters van het Convent van Bethlehem. In 2014 droegen de zusters het bezinningshuis over aan de vzw Hof Zevenbergen. Een woongroep van zeven mensen zet zich in om de gasten zo goed mogelijk te ontvangen en hen een ruime waaier van levensverdiepende activiteiten aan te bieden. Daarnaast is er een grote groep medewerkers en vrijwilligers die helpen dit huis te laten groeien tot een plek van Menswording, waar ieder die dat verlangt kan thuis komen bij zichzelf, bij medemensen en bij de Heer. Hof Zevenbergen heeft een eigen programma-aanbod, biedt individueel verblijf aan en verhuurt accommodatie aan groepen met een eigen programma. Leen Bollen is directeur van Hof Zevenbergen.

Zentrum für Ignatianische Pädagogik, Ludwigshafen, Ulrike Gentner: Ordensspiritualiteit in seculiere instellingen

Ulrike Gentner is theologe en pedagoge en werkt als leidster van de afdeling vorming van het [ZIP](#) (centrum voor Ignatiaanse pedagogiek) en als vice-directrice van het Heinrich Pesch Haus, het vormingscentrum 'Katholische Akademie Rhein-Neckar'. Ulrike Gentner is ook actief als coach voor persoonlijkheidsontwikkeling.

– [Aanvullende informatie over Ulrike Gentner en het ZIP.](#)

15.15: Samenzang, Geert Hendrix, Gemeenschap De Brug, Lier

De Brug is in de laatste vijftien jaren een broeiplaats geworden waar gastenopvang, liturgie, cultuur, gebed en vorming, geschraagd door een woongemeenschap van Gasthuiszusters van Lier en gehuwde en ongehuwde leken hun plaats vonden. Geert Hendrix, bewoner van De Brug, is docent muziek, directeur van de Stedelijke Academie voor Muziek, Woord en Dans in Lier en professioneel dirigent.

15.45: Rond de tafel; wat betekent dit concreet voor mij?

Interview door moderator

Aartsbisschop Mgr. Polycarpus Augin Aydin, Syrisch-Orthodox klooster Sint Ephrem, Glane

Mor Polycarpus, sinds 2007 Aartsbisschop van de Syrisch Orthodoxe kerk in Nederland, is geboren in Nisibis, gelegen in Tur Abdin in Zuid-Oost Anatolië. Syrisch-Orthodoxe gelovigen kwamen vanaf de jaren 70 als vluchteling naar Nederland; inmiddels telt de gemeenschap in Nederland een 25.000-tal leden en heeft vrijwel iedereen de Nederlandse nationaliteit. Monseigneur Polycarpus studeerde onder andere in London, Oxford en New York theologie en Syrische studies en promoveerde in Princeton-USA. Hij schrijft en vertaalt poëzie en heeft bijzondere belangstelling voor kunst en cultuur.

Jeroen Geurts, Emmaus Nederland

Emmaus is een internationale organisatie met meer dan 300 groepen in meer dan 30 landen. In Nederland bestaat er een aantal gemeenschappen waar mensen wonen en werken. Emmaus biedt mensen onderdak; een bed en een reden om eruit te komen. Zij bestaan door de ophaal en verkoop van welvaartsresten; het inmiddels welbekende kringlopen. Jeroen Geurts (1986) studeerde filosofie en theologie en belandde in 2015 bij de organisatie: als bewoner bij Emmaus Langeweg, parallel bekleedde hij anderhalf jaar de rol van voorzitter van het landelijke bestuur en inmiddels is hij algemeen coördinator bij de doorstart van de 40 jaar oude gemeenschap in Eindhoven.

Barbara Mertens, Franciscans centrum Tau (Antwerpen), Lavra Poimen, Abdij Roosenberg

Barbara Mertens legde een uitgebreide religieuze ontdekkingsstocht af die haar onder andere naar het Deir Mar Moussa klooster in Syrië (P. Paolo Dall'Oglio SJ) voerde. Thans werkt zij als stafmedewerkster bij 'TAU - Franciscane spiritualiteit vandaag' dat in Antwerpen gevestigd is. Als leek aangetrokken tot het monastieke leven, maakt ze deel uit van de Laura-beweging van abt Poimen in Vlaanderen. Barbara Mertens is

nauw verbonden met de Roosenbergabdij en als lid van de bredere gemeenschap van Deir Mar Moussa zet zij zich in voor interreligieuze dialoog. [Uitgebreidere informatie en weblinks.](#)

Dr. Erika Schweizer, abdis Kloster Stift zum Heiligengrabe

Erika Schweizer studeerde Evangelische Theologie in Göttingen, Marburg, Tübingen met aansluitend een jaar aan de „Irish School of Ecumenics/Trinity College“ in Dublin/Ierland (Magister). Van 1988 tot 2015 werkte zij als pastor in de Kirchenkreis Münster en daarnaast in het studentenpastoraat, in het ziekenhuispastoraat en in de psychiatrische zielzorg. Verder werkt zij als Heilpraktikerin für Psychotherapie en als Gestalttherapeutin. Sinds 2016 ist Erika Schweizer vanuit haar kerk gezonden als abdis van het Kloster Stift zum Heiligengrabe (Land Brandenburg).

16.45: Impressies van de dag: zuster Nicole Grochowina

Zuster Dr. Nicole Grochowina is lid van de Communität Christusbruderschaft Selbitz, een religieuze gemeenschap binnen de Evangelisch-Lutherse Kerk in Beieren. Zuster Nicole is historica en werkt aan de Friedrich-Alexander-Universität Nürnberg/Erlangen waar zij kerkgeschiedenis en na-middeleeuwse geschiedenis. In haar persoon en in haar wetenschappelijke werk presenteert zij het Christendom als een levendige realiteit. Zuster Nicole is oecumenisch actief in de “Arbeitskreis Ordenstheologie” van de Duitse Conferentie van Oversten, in de “Ökumene-Fachausschuss der bayerischen Landeskirche” en in het netwerk "Miteinander für Europa".

17.00: Sluiting door moderator.

Agora, informeel samenzijn, drankje